18 Ιανουαρίου 2023

Οἱ Ἅγιοι Ἀθανάσιος καὶ Κύριλλος (Διονύσιος Ψαριανός Μητροπολίτης Σερβίων καί Κοζάνης (+))

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει καὶ τιμᾶ τὴν ἱερὴ μνήμη δύο μεγάλων ἱεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας. Κι οἱ δύο, πρῶτα οἱ ἅγιος Ἀθανάσιος κι ὕστερα ὁ ἅγιος Κύριλλος, ὑπῆρξαν ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἀγωνιστὲς κατὰ τῶν αἱρέσεων καὶ πρόμαχοι τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἑορτάζει χωριστά, στὶς 2 Μαΐου τὸν ἅγιο Ἀθανάσιο καὶ στὶς 9 Ἰουνίου τὸν ἅγιο Κύριλλο, ἀλλὰ τοὺς ἑορτάζει καὶ τοὺς δύο μαζὶ σήμερα. Ἀπέχουν 80 χρόνια ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος γεννήθηκε δύο χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Ἔχουν σφραγίσει κι οἱ δύο μὲ τὸ πέρασμά τους ἀπὸ τὸ θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν ἱστορία καὶ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸ 295 ἀπὸ γονεῖς χριστιανούς. Μετὰ τὶς σπουδές του, ἔφυγε στὴν ἔρημο κι ἐκεῖ ἀσκήθηκε στὴν ἀρετή. Τότε γνώρισε καὶ τὸν ἅγιο Ἀντώνιο, τοῦ ὁποίου ὕστερα ἔγραψε τὸ βίο. Ὅταν γύρισε ἀπὸ τὴν ἔρημο, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀλεξάνδρειας Ἀλέξανδρος τὸν χειροτόνησε διάκονο καὶ τὸν πῆρε μαζί του. Τότε φάνηκε ἡ μεγάλη αἵρεση τοῦ Ἀρείου κι ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος στάθηκε ἄξιος καὶ ἱκανὸς βοηθὸς τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Ὅταν τὸ 325 ἔγινε ἡ πρώτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴν Κωνσταντινούπολη, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ἦταν ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Ἀλέξανδρο καί, ἂν καὶ ἦταν ἀκόμα διάκονος, ὑπῆρξε ὁ στύλος τῆς Συνόδου. Ἡ νίκη τῆς Ἐκκλησίας ἐναντίον τοῦ Ἀρείου ἦταν κυρίως νίκη τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.

Τὸ 326 ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος διαδέχθηκε τὸν Ἀλέξανδρο στὸ θρόνο τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἀλλὰ οἱ ἀρειανοί, ποὺ ἦσαν πολλοὶ καὶ ἐπηρέαζαν ἀκόμα καὶ τὸν αὐτοκράτορα, δυσκόλεψαν πολὺ τὸ ἔργο του. Κατόρθωσαν καὶ συγκάλεσαν τοπικὲς Συνόδους καὶ καθαίρεσαν δύο φορὲς τὸν ἅγιο Ἀθανάσιο. Σαράντα χρόνια σχεδὸν τὰ πέρασε στὴν ἐξορία, καὶ τὸ 366 πιὰ γύρισε ὁριστικὰ στὸ ποίμνιό του καὶ ἀπέθανε τὸ 373. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος, παρ\’ ὅλο ποὺ ἔζησε τόσα χρόνια ἐξόριστος ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, ἔγραψε καὶ μᾶς ἄφησε σπουδαῖα θεολογικὰ συγγράμματα, ποὺ εἶναι ἡ βάση τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἀρχίζοντας τὸν ἐπιτάφιο λόγο του στὸν ἅγιο Ἀθανάσιο, λέγει «Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, τὴν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι…».

Δύο χρόνια μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, τὸ 375 γεννήθηκε ὁ ἅγιος Κύριλλος. Ἦταν ἀνεψιὸς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου. Στὴν ἀρχὴ ὑπηρέτησε ὡς διάκονος κοντὰ μὲ τὸ θεῖο του, κι ὅταν ἐκεῖνος ἀπέθανε τὸ 412, τὸν διαδέχθηκε στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο. Ὁ ἅγιος Κύριλλος, ὅπως κι ὁ ἅγιος

Ἀθανάσιος, εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγάλους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἰκουμενικοὺς διδασκάλους. Στὰ 32 χρόνια της ἀρχιερατείας του, μέχρι τὸ 444 ποὺ ἀπέθανε, ἐργάσθηκε πολὺ γιὰ νὰ ξεκαθαρίση τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξάνδρειας ἀπὸ τὶς αἱρέσεις. Ὁ ἅγιος Κύριλλος ὑπῆρξε ὁ ἀρχηγὸς στὴν τρίτη οἰκουμενικὴ Σύνοδο τὸ 431 στὴν Ἔφεσο, ποὺ κατεδίκασε τὸ Νεστόριο. Ἡ τρίτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐδογμάτισε καὶ ὡμολόγησε ὅτι ἡ ἁγία Παρθένος εἶναι Θεοτόκος.

Ὁ ἅγιος Κύριλλος ἄφησε σπουδαῖα θεολογικὰ συγγράμματα, ἑρμηνευτικὰ καὶ θεολογικά, ποὺ εἶναι πολύτιμη πηγὴ γιὰ τὴ σπουδὴ τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας. Τὸ «Θεοτόκος», ποὺ ἐδογμάτισε ἡ τρίτη οἰκουμενικὴ Σύνοδος, μὲ βάση τὴ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, εἶναι ἡ λέξη κλειδὶ τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἀπ\’ ὅλα τὰ ὀνόματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἐκόσμησε τὴν Παναγία, τὸ Θεοτόκος ἐκφράζει τέλεια τὸ μυστήριο τῆς σάρκωσης τοῦ θείου Λόγου. Ἡ παρθένος Μαρία γέννησε τὸ Θεό, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος. Ὁ ἅγιος Κύριλλος διδάσκει «Εἰ γὰρ ἐστὶ Θεὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πῶς οὐ Θεοτόκος ἡ ἁγία Παρθένος;» ἀφοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεός, πῶς ἡ ἁγία Παρθένος ποὺ τὸν γέννησε δὲν εἶναι Θεοτόκος;

Ἄλλος λόγος δὲν ὑπάρχει, γιὰ νὰ ἑορτάζωνται σήμερα μαζὶ ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος παρὰ ὅτι καὶ οἱ δύο εἶναι Ἀλεξανδρινοὶ καὶ μεγάλοι πρόμαχοι τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος στὴν πρώτη καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος στὴν τρίτη οἰκουμενικὴ Σύνοδο πρωτοστάτησαν, ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ Ἀρείου καὶ ὁ ἄλλος ἐναντίον τοῦ Νεστορίου, ποὺ καὶ οἱ δύο ἀρνιοῦνται τὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἄρειος ἔλεγε ὅτι ὁ Υἱὸς δὲν εἶναι γέννημα, ἀλλὰ κτίσμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Νεστόριος ἔλεγε ὅτι ἡ ἁγία Παρθένος δὲν εἶναι Θεοτόκος, ἀλλὰ Χριστοτόκος. Πολὺ σωστὰ τὸ τροπάριο τῶν δύο μεγάλων Πατέρων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων λέγει «Ἔργοις λάμψαντες ὀρθοδοξίας, πᾶσαν σβέσαντες κακοδοξίαν, νικηταὶ τροπαιοφόροι γεγόνατε…». Ἀμήν

Πηγή: agiazoni.gr